

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 21 април 2020 година

Соопштение за печат

Монетарни движења во Република Северна Македонија: март 2020 година

- **Паричната маса (монетарниот агрегат МЗ^{1,2})**, во март 2020 година, бележи месечен раст од 1,2%, како резултат на зголемувањето на депозитните пари³ и готовите пари во оптек, при остварен пад на долгорочните депозити до две години, и на краткорочните депозити. Споредено на годишна основа, паричната маса е зголемена за 8,3%, што во најголем дел се должи на зголемувањето на депозитните пари, при помал раст на готовите пари во оптек и краткорочните депозити, во услови на пад на долгорочните депозити до две години.
- Анализирано на месечна основа, во март **вкупните депозити⁴** се зголемија за 0,4%, при што растот главно се должи на повисоките депозити на корпоративниот сектор, при зголемување, но поумерено и на депозитите на секторот „домаќинства“. Годишната стапка на раст на вкупните депозити изнесува 8,3%, како резултат на зголемувањето на депозитите кај двата сектора, со поизразено учество во растот на секторот „домаќинства“ (учество од 69,5%).

Табела 1. Вкупни депозити и кредити⁵ на недржавниот сектор

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ¹⁾	2.2020	3.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ¹⁾	2.2020	3.2020	2.2020	3.2020
Парична маса М4	418,499	427,071	438,662	455,411	451,280	455,834	11.7	10.5	10.8	9.3	8.2	8.9	0.3	1.0
Парична маса МЗ	372,833	379,982	388,869	404,028	398,873	403,714	10.4	9.2	9.9	8.2	7.2	8.3	0.2	1.2
<i>од кои:</i>														
Готови пари во оптек	31,236	32,554	33,368	36,108	35,131	37,891	9.0	9.7	8.8	12.0	12.5	21.3	3.1	7.9
Вкупни депозити	377,800	386,461	394,472	410,794	407,470	409,200	11.1	10.5	10.1	9.5	8.3	8.3	0.2	0.4
<i>од кои:</i>														
Корпоративен сектор	96,147	99,456	104,178	111,948	105,647	108,138	12.1	10.1	11.1	14.6	10.2	12.5	-1.0	2.4
<i>Во денари</i>	66,691	71,021	75,566	81,911	75,587	75,876	11.1	13.5	11.7	17.9	13.5	13.8	-0.3	0.4
<i>Во странска валута</i>	29,456	28,434	28,613	30,036	30,059	32,261	14.4	2.6	9.4	6.4	2.6	9.5	-2.7	7.3
Домаќинства	253,748	258,100	262,458	272,605	275,215	275,574	8.7	9.0	9.3	7.9	8.7	8.6	0.9	0.1
<i>Во денари</i>	131,901	135,492	137,346	146,231	146,522	147,532	9.6	11.8	12.0	10.4	11.1	11.9	1.5	0.7
<i>Во странска валута</i>	121,847	122,609	125,113	126,374	128,693	128,042	7.7	6.0	6.4	5.2	6.0	5.1	0.2	-0.5
Вкупни кредити	324,798	330,726	328,970	341,389	343,463	343,702	9.0	8.1	5.6	6.0	6.9	5.8	0.6	0.1
<i>од кои:</i>														
Корпоративен сектор	164,734	165,305	159,764	167,952	167,671	167,654	8.2	6.4	1.7	1.9	2.8	1.8	0.5	0.0
<i>Во денари</i>	103,142	103,308	99,250	103,591	103,464	103,597	10.3	8.8	3.6	-0.8	0.9	0.4	0.7	0.1
<i>Во странска валута</i>	61,592	61,997	60,514	64,361	64,207	64,057	5.0	2.5	-1.5	6.6	6.0	4.0	0.2	-0.2
Домаќинства	158,550	163,963	167,528	172,014	174,395	174,634	9.7	9.9	9.5	10.5	11.1	10.1	0.8	0.1
<i>Во денари</i>	88,854	91,492	92,821	95,075	96,611	96,643	12.9	11.4	9.6	10.0	10.3	8.8	0.8	0.0
<i>Во странска валута</i>	69,697	72,471	74,706	76,939	77,784	77,990	6.0	8.0	9.3	11.0	12.2	11.9	0.8	0.3

Извор: НБРСМ.

¹ Почнувајќи од јуни 2018 година, Народната банка го користи монетарниот агрегат МЗ како нова стандардна дефиниција за паричната маса. За аналитички цели и понатаму ќе се пресметува и ќе се објавува монетарниот агрегат М4.

² Монетарниот агрегат М1 го сочинуваат готовите пари во оптек и депозитните пари. Монетарниот агрегат М2 е составен од монетарниот агрегат М1 заедно со краткорочните депозити, додека монетарниот агрегат МЗ (паричната маса), покрај монетарниот агрегат М2, ги вклучува и депозитите со достасаност од една до две години. Следствено, монетарниот агрегат М4 ги содржи монетарниот агрегат МЗ и долгорочните депозити со достасаност над две години. За подетално објаснување, види ја Методологијата: http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

³ Депозитните пари се однесуваат на тековните сметки кај банките и штедилниците и тековните сметки на останатите финансиски институции кај Народната банка.

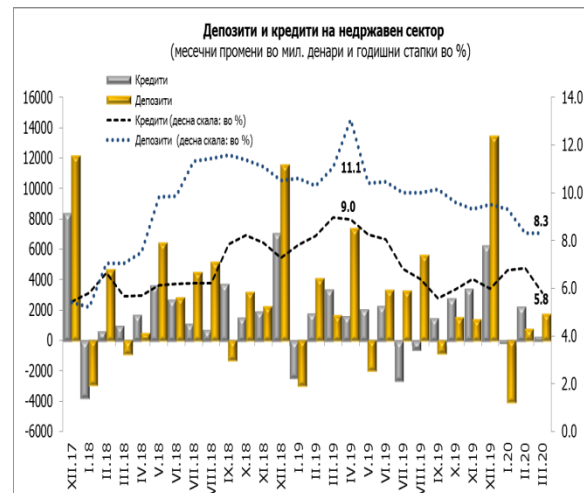
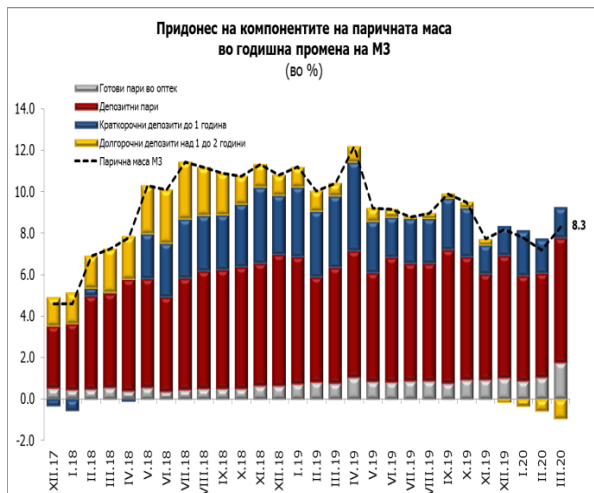
⁴ Вкупните депозити ги сочинуваат сите депозити вклучени во монетарниот агрегат М4.

⁵ Годишните стапки на кредитите во периодот од јули 2019 па наваму се под влијание на ефектите од мерката на НБРСМ за отпис на побарувањата коишто се целосно покриени подолго од една година.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во март, **вкупните кредити** остварија месечен раст од 0,1%, којшто целосно се објаснува со зголеменото кредитирање на секторот „домаќинства“. На годишна основа, вкупните кредити бележат раст од 5,8%, под влијание на зголеменото кредитирање кај двата сектора, но произразено кај секторот „домаќинства“. Доколку се земе предвид ефектот од преносот на сомнителните и спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со регулаторните промени⁶ според одлуката на Народната банка, кај вкупните кредити во март е забележан раст од 7,1% на годишно ниво.

Извор: НБРСМ.

1. Депозити и кредити на корпоративниот сектор⁷

Извор: НБРСМ.

⁶ На 9 август 2018 година, Советот на Народната банка ја усвои Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18), според која банките имаат обврска да ги пренесат од билансна во вонбилансна евиденција (и да продолжат со пренесување на) сите побарувања коишто се целосно резервирани подолго од една година. И покрај преносот на вонбилансна евиденција на овие побарувања, банките го задржуваат правото за нивна наплата.

⁷ За потребите на ова соопштение, корпоративниот сектор ги опфаќа јавните и приватните нефинансиски друштва.

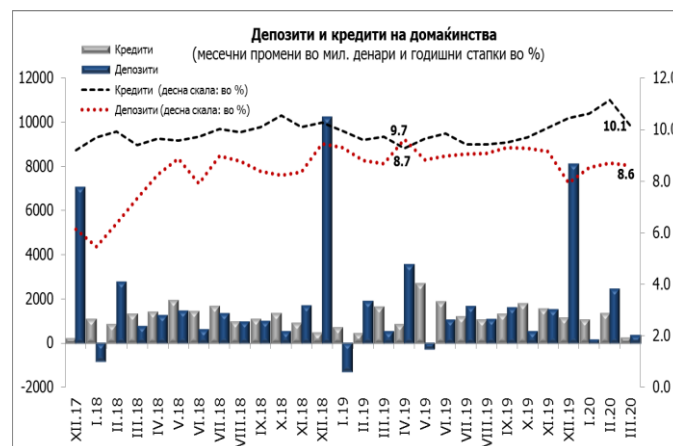
Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- По падот во февруари, вкупните **депозити на корпоративниот сектор**, во март, се зголемија на месечно ниво за 2,4%. Притоа, растот е резултат на краткорочните депозити во странска валута и депозитните пари, при остварен пад кај останатите компоненти. Годишниот раст на депозитите на корпоративниот сектор изнесува 12,5%, главно поради зголемувањето на депозитните пари и краткорочните депозити во странска валута.
- Во март годинава, **кредитите на корпоративниот сектор**⁸ беа непроменети на месечна основа, додека на годишна основа бележат раст од 1,8%. Нагорната годишна промена главно произлегува од зголеменото кредитирање во странска валута. Со исклучување на ефектот од извршените отписи на сомнителните и спорните побарувања, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај корпоративниот сектор во март изнесува 3,8%.

Извор: НБРСМ.

2. Депозити и кредити на домаќинствата⁹

Извор: НБРСМ.

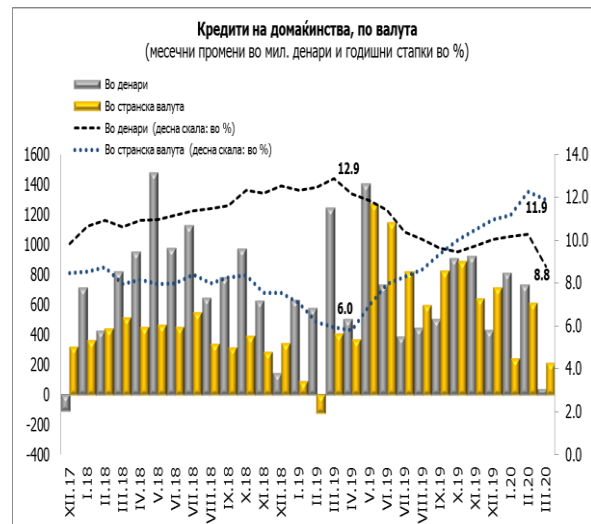
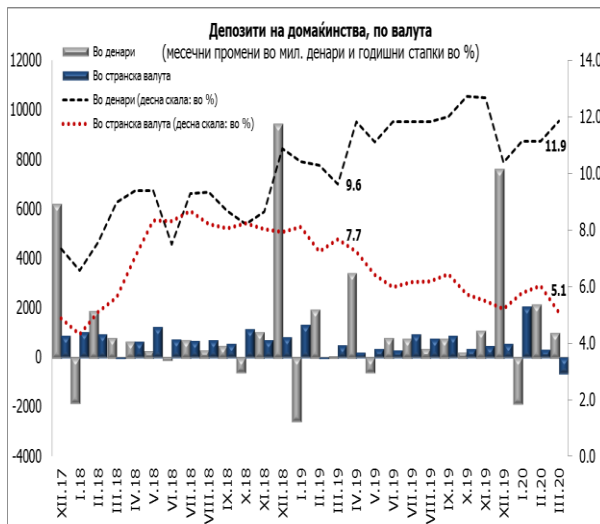
⁸ Почнувајќи од јуни 2018 година, а согласно со новата методологија, податоците за финансиските инструменти во денари со валутна клаузула се вклучени во рамки на странската валута.

⁹ За потребите на ова соопштение, домаќинствата се однесуваат на физичките лица и самостојните вршители на дејност.

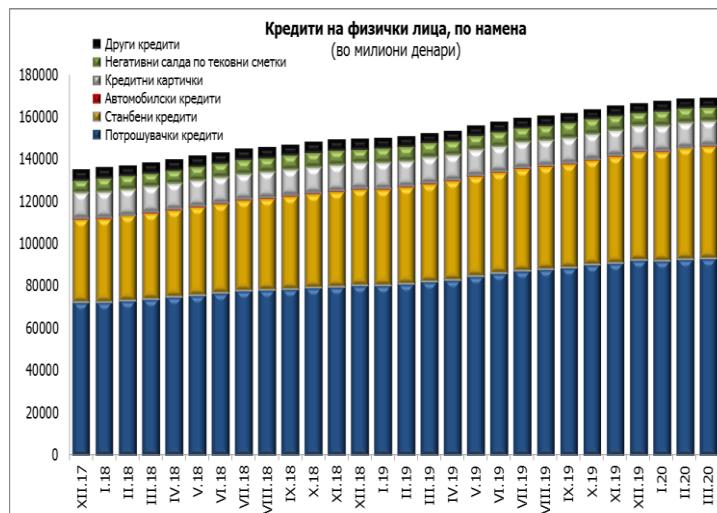

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Вкупните **депозити на домаќинствата**, во март, бележат месечен раст од 0,1%, којшто целосно се објаснува со порастот на депозитните пари, а во услови на пад кај сите останати компоненти. На годишна основа, депозитите на домаќинствата се зголемени за 8,6%, што главно се објаснува со повисоките депозитни пари и краткорочните депозити во странска валута, при остварен раст, но поумерен и кај останатите компоненти.
- Во овој месец, вкупните **кредити на домаќинствата** се зголемени за 0,1% на месечна основа, при што во поголем дел се одобрени кредити во странска валута. Споредено на годишна основа, растот на кредитите на домаќинствата изнесува 10,1%. Анализирани по валута, годишниот раст е малку поизразен кај кредитирањето во странска валута. Со исклучување на ефектот од преносот на сомнителните и на спорните побарувања од билансна во вонбилансна евиденција, согласно со одлуката на Народната банка, годишниот кредитен раст кај домаќинствата во март изнесува 10,9 %.

Извор: НБРСМ.

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Табела 2. Кредити на банките и штедилниците дадени на физичките лица, по намена

	состојба (во милиони денари)						годишна промена (во %)						месечна промена (во %)	
	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ¹⁾	2.2020	3.2020	3.2019	6.2019	9.2019	12.2019 ¹⁾	2.2020	3.2020	2.2020	3.2020
Потрошувачки кредити	82,324	86,335	89,042	92,430	92,980	93,440	10.9	12.0	12.8	14.6	14.3	13.5	0.8	0.5
Станбени кредити	46,477	47,785	49,116	51,338	52,539	52,959	13.6	12.9	11.9	12.7	14.4	13.9	1.4	0.8
Автомобилски кредити	319	320	316	316	308	306	0.4	4.0	4.8	1.4	-1.4	-4.1	-0.4	-0.4
Кредитни картички	12,113	12,007	11,956	11,928	11,724	11,570	-0.4	-1.5	-2.3	-2.6	-3.2	-4.5	-1.1	-1.3
Негативни салда по тековни сметки	6,830	6,850	7,043	6,123	6,901	6,499	8.4	2.7	2.3	-1.7	2.2	-4.8	-0.1	-5.8
Други кредити	4,252	4,217	4,194	4,118	4,032	3,969	-6.2	-8.2	-8.2	-10.6	-5.7	-6.7	-1.2	-1.6

Извор: НБРСМ.

- Анализирано од аспект на намената на кредитите одобрени на физичките лица, најзастапените категории – **потрошувачките и станбените кредити**, во март, забележаа месечно зголемување од 0,5% и 0,8%, соодветно, како и годишен раст од 13,5% и 13,9%, соодветно. Кај **автомобилските кредити**, овој месец, е остварен месечен и годишен пад од 0,4% и 4,1%, соодветно. Кредитите одобрени на **кредитни картички** се намалени за 1,3% на месечно ниво и 4,5% на годишно ниво. **Негативните салда на тековните сметки**, во март годинава, остварија месечен и годишен пад од 5,8% и 4,8%, соодветно. Кредитите одобрени врз **други основи** бележат месечно и годишно намалување од 1,6% и 6,7%, соодветно.

***

Придружни информации

Временски серии податоци: Биланси и прегледи на депозитните институции, месечни податоци http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika.nspk

Методолошки објаснувања:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошките измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

**Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за статистика**

Следни објавувања: Календар на објавување податоци
http://nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Монетарни движења во Република Северна Македонија: 21 мај 2020 година
(референтен пресек заклучно со април 2020).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на
гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте
не на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или
110/108).